

hverdag og helg

MENIGHETSBLAD FOR STORETVEIT – NR 4/14 – ÅRGANG 51 – MED ARTIKLER OG REPORTASJER FRA HELE FANA PROSTI

Skrivekursene

Det fjerde skrivekurset er godt i gang og nå kommer resultatene av dette givende fellesskapet. På side 2-3 er det både mer informasjon om kursene og et eksempel på en meget lesverdig tekst.

Annerledes cruise

Sjømannskirken fyller 150 år i år og inviterte til cruise på skoleskipet M/S Gann, med innlagte besøk i sjømannskirkene i våre naboland. Side 6-7

Kirkeskyss i høst

Også denne høsten tilbyr våre frivillige sjåførere gratis skyss til en rekke gudstjenester. Side 24

Sommerlige fjellturer og høstlig hygge

Aktivitetene i Storetveit følger også årstidene. I sommer var ungdomsklubben i Storetveit på en ni dagers fottur i Stølsheimen og Vossefjellene og rapporterer fra turen på side 23. Men nå er høsten kommet til byen. Hva med å lage en løvkrone i vakre høstfarger? Oppskriften står på side 4.

Kjærligheten – budene og menigheten

Hvor kommer kjærligheten fra? Kjærligheten som bryr seg, kjærligheten som vil sannheten og tåler sannheten, kjærligheten som vil fellesskap som er åpent og inkluderende og som gir uro så lenge noen er utenfor og noen lider, kjærligheten som gjør kirken åpen, synlig og tilstede?

AV BJARTE HOLME

Når spørsmålet stilles hva som er det viktigste vi kan gi, kommer oftest svaret: Kjærlighet. Men er kjærlighet noe vi har, som vi kan gi hverandre? Er kjærlighet en evne som er nedlagt i mennesket? Ser vi på verden både i stor og liten målestokk, så er det vel rett å si at det ikke er kjærligheten som dominerer bildet. Samtidig er lengselen etter kjærlighet dominerende – et særmerket trekk.

Fra fødselen av har vi hatt evnen til å uttrykke behov som må tilfredsstilles. Spedbarnet skriker etter mat, etter kos og selskap. Selvoppholdelsesdriften er grunnleggende hos hvert menneske. Etter hvert som vi vokser til, gir den seg andre uttrykk. Men selvoppholdelsesdriften får livet til å dreie seg om en selv. Hvis den ikke får korrektiv, vil den komme til å prege mennesket helt og fullt. Alt vil dreie seg om seg og sitt. Det vil medføre et liv preget av manglende syn for medmennesket. Hvor dette særpreger samfunnet, sprer ensomheten seg og antallet såkalte tapere.

Et samfunn har sine lover og regler. De er til for å regulere forholdet mellom menneskene og for å verne om den enkelte og samfunnet. Skal lovene og reglene fremme det gode samfunnet, er det helt grunnleggende at kjærligheten er drivkraft og motivasjon for dem. Hvis ikke kan de aldri fremme et godt samfunn med åpne og trygge forhold.

Men uttrykker ikke lover og regler noe om menneskets manglende evne til å leve ut kjærligheten – den kjærligheten som gir og deler og dermed bygger det gode samfunnet. For hvis mennesket

kunne praktisere kjærligheten, ville ikke da lover og regler være overflødige? At lover og regler er nødvendige, kan vi fort enes om. Men uttrykker ikke det en innrømmelse av menneskets utilstrekkelighet? Og sett fra en annen side: Uttrykker ikke de gode lover og regler at der i menneskene som unnfanger dem, også må være noe – en kraft – som påvirker til å ville det som er godt og rett for den enkelte og for samfunnet. Men hvor får de den fra? Hvor kommer kjærligheten fra?

I Johannesevangeliets kap. 13 sier Jesus: «*Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre. Har dere kjærlighet til hverandre, da skal alle kunne se at dere er mine disipler.*» Stort klarere kan det ikke uttrykkes at Guds bud ikke kan løsrives fra kjærligheten. Det Gud vil fremme gjennom sine bud er kjærligheten. Kjærligheten er budenes drivkraft – budenes ånd. Kjærligheten kommer fra Gud. Og da blir det slik at alle steder hvor kjærligheten får rom, der finner vi uttrykket for at Gud er nær – at Gud er i virksomhet. Og hvor Gud er nær, der finner vi det åpne, inkluderende fellesskapet – samfunnet hvor alle er likeverdige og likestilte uansett rase, kjønn, legning, alder, status. Det er samfunnet kjærlighetens ånd – Den hellige Ånd – vil lede fram til – Slik er kirken Gud vil, for der har kjærligheten til Gud og nesten råderom.

Nylig leste jeg følgende uttalelse: «*Når Ånden slipper til, begynner vi å se verden slik Gud ser den. Med en uendelig ømhet. Vi begynner å elske menneskene vi møter –– Hvilket under er større enn det?*»

Kan det skje i Storetveit menighet – i Storetveit kirke? La det være vår bønn og vårt håp må få skje! ●

Skrivekurs:

Vi er vel åtte inspirert kursdeltagere som holder på med vårt fjerde skrivekurs med lærer Odd Sætre. Vi inviterer nå noen nye til dette givende fellesskapet. Kurset er meget berikende og får frem skjulte skatter i oss!

Vi samles i møterommet i menighetshuset annenhver mandag kl. 12- 14. Høstens datoer er 29. september, 13. og 27. oktober, 10. og 24. november, 8. desember.

Vi betaler 500 kroner hver, for deler av lærerlønn, som nå er 6000 kroner for sju ganger. Kontakt Agnethe Mohn hvis du er interessert: Telefon 948 59 503.

«Sånn er livet»

Til første kursdag etter sommeren valgte Lisen Skarstein å skrive om «Sånn er livet». Vi ble alle så grepet og ba derfor om å få dele dette med dere lesere. Takk til Lisen for at du ville dele dette med flere!

Sånn er livet.

*Ein kan kjøpa seg mat, men ikkje mathug,
dråpar, men ikkje helse
mjuke senger, men ikkje sverm,
lærdom, men ikkje vit,
stas, men ikkje hygge,
moro, men ikkje glede,
kameratar, men ikkje venskap,
tenarar, men ikkje truskap,
gråe hår, men ikkje ære,
rolege dagar, men ikkje fred.*

ARNE GARBJORG

Er livet virkelig sånn? Ja, kanskje for noen. Livet vårt og vår grad av livskvalitet handler mye om selvbildet vårt. Vår verdi er den samme uansett hva som skjer med oss.

Om vi blir flinkere til å glede oss over den vi er, og det vi har, og bekymrer oss mindre over det vi mangler og ikke er, er vi allerede

BIKELAND • BØNES • FANA • SKJULD • SLETTEBAKKEN • STORETVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Hverdag og Helg utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti og sendes alle hjem i menigheten. Vi tar med glede i mot reportasjetips og artikler av ulike slag.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes storetveit.menighet@bergen.kirken.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Redaktør: Bjarthe Holme. Kasserer: Kjell-Erik Wiborg. Lokal kontakt: Se s. 13

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hafskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 18. november

Vil du være med?

SKRIVEKURSDELTAGER.

Lisen Skarstein er en av de som lot seg inspirere allerede til høstens første skrivekursmøte.

langt på vei. Dersom vi alle var like, ville verden og livet vårt vært utrolig kjedelig. Å være åpen og lydhør for andre vil øke vår livskvalitet.

*Men livets mangfoldighet,
alt det som betar oss, og all skjønnhet er satt
sammen av lys og skygge.*

LEO TOLSTOJ

Lys og skygge - opptur og nedtur.

Hver dag opplever vi å se på TV bomber, røyk, ødelagte hus, døde kropp, fortvilte og redde mennesker, barn som sulter og skriker. Sånn er livet for millioner av mennesker også i dag.

Og så i vår egen lille verden, vi selv, med alle de goder vi har - er livet bare godt for oss? Alltid?

Jeg tror at de fleste av oss har opplevd og opplever lys og skygge, oppturer og nedturer. For sånn er livet.

Jeg har selv opplevd krig med bombing og fordervelse, flyttinger, skolegang uten mål

og mening og senere FRED med glede, eget hus og hjem, vennskap, et år i USA med mor, far og søsken, og enda mye mer!

Sånn kan også livet være!

Heldig var jeg som i alt det som skjedde, hadde trygge foreldre. Det er sagt at barna til trygge foreldre blir selv trygge.

Det holdt hardt da mor døde fra oss, så uforståelig, så vondt! Jeg var snill og flink pike, smilte om dagen og gråt om natten.

Fordi jeg hadde tryggheten i meg, ble etter hvert de gode følelsene med meg videre i livet. Sånn er heldigvis livet!

Jeg har hatt og har et fantastisk rikt liv. Travelt og innholdsrikt med masse omsorg og kjærlighet.

Oppturer og nedturer har det vært, men vi har sammen forstått «at vi skaper vår egen fremtid som et godt sted å være, gjennom å være bevisst og tilstede i nåtiden og velge positive holdninger». TROND HAUKEKDAL

Sånn er livet. ●

Sommeråpent

Hver tirsdag formiddag i juli fram til begynnelsen av august var menighetshuset åpent til fellesskap rundt måltid med vafler, kaffe, te og saft. Været var så fint at det ikke ble samling inne i menighetshuset men utenfor. Oppslutningen var god og i ulike aldersgrupper, og praten gikk. Dette har blitt en flott tradisjon og bør avgjort gjentas til neste sommer. Takk til alle som gjorde dette mulig! ●

Stabstur til Sotra

Bildet viser staben i Storetveit menighet sammen med representanter fra menighetsrådet som var på foreldrene til Kari Bakkes hytte på Sotra. Der fikk vi utvidet tid til å snakke om menigheten og legge planer for høsten og litt mer. Det ble en meningsfylt og veldig hyggelig tur. Veldig kjekt for staben å ha stabsmedlemmer med så generøse foreldre. ●

Høstens Aktiv Fritid

Hver tirsdag kl. 11.30 - 13.30 har vi hyggelig og inspirerende samling i menighetshuset. Annenhver tirsdag er det håndarbeidsgruppe. Du kan også delta i rytmisk trim kl. 11, for Aktiv Fritid. Vi tar med en matpakke og kopp.

Høstens datoer: ● 7. okt. (AF) ● 14. okt. (h.arb) ● 21. okt. (AF) ● 4. nov. (hyggetreff) ● 11. nov. (h.arb) ● 18. nov. (AF) ● 25. nov. (h.arb). ● 2. des. (hyggetreff med servering).

Kontakt: Diakon Reidun Laastad Dyvik, telefon 55 30 81 17 ●

Mellomtveit – en klubb for deg i 5.- 7. klasse

Mellomtveit er en fritidsklubb i Storetveit som møtes en fredag i måneden kl. 18.30 - 20.00 i menighetshuset

Der er det alltid stor stemning og mye gøy. På programmet står leker og konkurranser, andakt i kirken, bordtennis og

quiz. I tillegg vi har til og med vår egen lille kiosk, så det er lurt å ta med penger til klubbkveldene i Mellomtveit.

Høstens datoer:

● 26. september ● 17. oktober
● 14. november ● 12. desember
Velkommen!

Besøker – noe for deg?

I Storetveit og Bønes jobber vi med å få en større besøkstjeneste, og vi samarbeider med de andre menighetene i Fana om dette. Har du noe tid du kan tenke deg å bruke som besøker? Som besøker får du en fast person du besøker jevnlig etter avtale, og det kan innebære å gå tur, bare prate sammen, følge til lette og liknende. Det vanlige er 1-2 timer i uken/annenhver uke. Du vil få veiledning og kurs underveis, og treffpunkter med andre besøkere. Liker du å glede en annen? Da kan dette være en tjeneste for deg! Kontakt menighetskontoret, 55 30 81 10 ●

Løvkronene skapte stor glede ved flere kirkekaffesamlinger i fjor. På bildet ser vi «kronbinder» Agnethe Mohn sammen med Thea, som fikk kronen med hjem. På forsiden ser vi storesøster Celine og venninnen Emilie fra Barnegospel.

HØSTGLEDE med lønnebladkrone

«Jeg fant, jeg fant» ropte Agnethe. Thea Sundt fikk høstkronen med hjem til bursdagsfeiring.

AV AGNETHE MOHN

Etter en familiegudstjeneste Storetveit i fjor høst, var det mange små og store som frydet seg og fikk bilde med kronen på hodet av flotte lønneblad i høstens rikeste farger.

Noen fikk lage sin egen krone. Kanskje du selv vil prøve å lage en krone denne høsten? Her er fremgangsmåten, steg for steg.

1. Du trenger vel 20 store lønneblad med lang stilk.
2. Klipp av den klumpete tuppen på alle stilkene til en skrå spiss.
3. Brett ca. 1/3 av bladet, med stilkens opp mot deg.
4. Brett neste blad tilsvarende og legg den nye brettefolden utenpå, mens du flytter stilkavstanden ca. 1,5 cm til høyre.
5. Stikk to hull med spiss saks eller syl, gjennom begge bladene, på hver side av den nye stilkens.
6. Stikk første stilk ut gjennom begge bladene og opp igjen mot deg.
7. Fortsett med samme brettefold og stikk to hull i hvert blad, som du videre «syr» ut og inn gjennom med neste stilk.
8. Tilpass kronestørrelsen til hodet og «sy» sammen med siste stilk. Kanskje du har en binders eller en sikkerhetsnål som ekstra hjelp til dette?

Slettebakken i Storetveit

I juni ble Slettebakken kirke stengt grunnet omfattende restaurering. Arbeidet pågår til 1. søndag i advent. I denne tiden har ikke Slettebakken menighet en kirke å samles i og trenger de hjelp fra andre menigheter. I sommer og utover høsten kommer Slettebakken enkelte søndager til å ha gudstjenester i Storetveit. Det er de selvsagt hjertelig velkommen til, og de aktuelle søndagene har vi i Storetveit menighet oftest en kveldsgudstjeneste. Men alle er selvsagt fri til å gå på den gudstjenesten de vil og som passer best!

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

TILLITEN TIL OSS VIL BLI GODT IVARETATT

www.abbedissen.no

«TRIVSELSGRUPPEN»

- har tilsyn med menighetshuset

Vi takker for trofast arbeid fra flere flittige hender som nå må få hvile! Men vårt vakre menighetshus må stadig holdes ved like. Vi er nå en liten gruppe som ser regelmessig til menighetshuset nede, slik at det er brukbart for fremleie og trivelig for alle brukere. En student har vaskejobben med gulvene om torsdagen. Alle brukere skal rydde etter seg, slik at det er trivelig for de som kommer etter!

Vi planlegger to dugnader i året: september og november. Har du tid og vil gi en hjelpende hånd?

Kontakt Agnethe Mohn, telefon 948 59 503.

Sjømannskirken 150 år: Hjarteleg til lukke!

Takka vere Sjømannskirken, kan Bjørgvin bispedøme skryte av at det er bispedømet der sola aldri går ned!

AV PROST PER BARSNES,

Bjørgvin biskop har alltid vore Sjømannskirken sin tilsynsbiskop. Då Per Lønning vart innsett som biskop i Bjørgvin, avslutta dåverande generalsekretær i Sjømannskirken, Halfdan Tschudi Bondevik, si velkomsthelsing slik: «Vi vil be for deg over en hel verden!» Under alle himmelstrøk er Sjømannskirken å finne, anten det er permanent stadleg nærvær med sjømannskyrkje, eller det er regelmessige vitjingar av ambulerande prestar til norske kontingentar, som er for små til at det blir oppretta som ein eigen stasjon. I Sjømannskirken kan det med rette syngjast:

*Den sol som vinker oss til hvile,
nå vigslar andres arbeidsdag,
og slik den stund for stund skal smile
til nye land og folkeslag.*

For samtidig som Sjømannskirken er ein samlingsstad for nordmenn i utlandet, så er den også ei bru inn i det lokalmiljøet der arbeidet er etablert.

Som namnet seier, var sjøfolk hovudmålgruppe då Sjømannskirken vart grunnlagt for 150 år sidan. Men alle kategoriar nordmenn har alltid vore velkomne! I dag er det ikkje så mange sjøfolk att, men aldri tidlegare har så mange nordmenn vore på reisebot i utlandet.

Sjømannskyrkjene har difor meir besøk enn nokon gong, og organisasjonen heiter no «Sjømannskirken – norsk kirke i utlandet». Men kvifor ikkje berre heite norsk kirke i utlandet? Sjømannskirken er uttrykk for kontinuitet frå grunnleggjande til i dag. Men endå viktigare er det at Sjømannskirken er eit «varemerke».

Når folk høyrer ordet Sjømannskirken, så får dei mange positive assosiasjonar: Sosialt fellesskap. Gjestmildskap. Lukt av vaffer og kaffi. Låg dørstokk og stor takhøgde. Ein heim borte frå heimen. Ein arena for gudstenester, dåp, konfirmasjon, bryl-

laup og gravferd, samtalar og kulturopplevingar av mange slag.

Ei hjelp når folk blir sjuke på tur, misser passet eller blir rana, og ikkje minst nærvær når store dramatiske og tragiske ulukker skjer. Sjømannskirken er Den norske kyrkja sin forlenga arm heimanfrå til nordmenn som er utanlands for kortare eller lengre tid på alle kontinent og på oljeinstallasjonane i Nordsjøen.

Vi takkar Sjømannskirken for eit fantastisk arbeid gjennom 150 år! Måten Sjømannskirken er og arbeider på, er også eit inspirerande forbilde for oss i vårt heimlege kyrkjelydsarbeid!

Sjømannskirken er folkekyrkja på sitt beste!

*Takk for at din kirke aldri sover!
Mens jorden ruller uten stans,
ditt folk i vekselsang deg lover
for nattens ro og dagens glans*

Hjarteleg til lukke med jubileet! ●

Kulturkalender

Storetveit kirke: Kveldstoner i Åpen kirke, onsdager kl.19. Kveldsmat i menighetshuset.

Skjold kirke 26/10 kl. 17: Mozart «Requiem». Cantus med solister og over 100 andre korsangere fra Bjørgvin Kirkesangforbund.

Storetveit kirke: 27/10 kl. 19.30: «Lys i høstmørket» med Vokalgruppen YR m/fl.

Søreide kirke 28/10 kl. 20: Foredrag med digital bildeutstilling ved Øivind Aschjem.

Søreide kirke 1/11 kl. 19: Konsert med KløverKnekt og Skarre R. Oppvarming ved SteinBeaten.

Skjold kirke 7/11: Besøk av Stefanusmisjonen, Mamma Maggie, E. Skeie. Lokale kor

Skjold kirke 9/11 kl. 18: Hardangerkoret.

Fana kirke, 16/11 kl. 19. Schuberts «Messe i G-dur». Fana kyrkjekor med kor, solister og orkester.

Kveldsgudstjenester og «Y-klubben» i Ytrebygda kirke

Det blir i høst fire kveldsgudstjenester i Ytrebygda kirke. Kveldsgudstjenestene er for alle; ungdommer, voksne og eldre. Sang, musikk, fast liturgi med kort preken og «bønnevandring». Gudstjenestene starter kl. 19 og varer en knapp time.

Fra kl. 17.30, inviterer Fana diakoniatvalg beboere i bofellesskap, brukere av botjenestene og pårørende til «Y-klubben». Salg av kaffe og kaker (kr. 10 pr. person), sang og musikk og aktiviteter på kirketorget.

Alle ønskes hjertelig velkommen til Ytrebygda kirke:

- Søndag 7. september
- Søndag 5. oktober
- Søndag 9. november
- Søndag 15. desember

Fana Diakoniat

Besøktjenesten i Fana prosti inviterer til INSPIRASJONSKVELD

Tirsdag 30. september kl. 19.00-21.30 på Nesttun eldrecenter, Hardangerveien 6A, Nesttun, like nedenfor Fana legevakt.

«ELDRE OG VERDIGHET – DE FRIVILLIGES ROLLE»
v/Eirin Hillestad fra Verdighetssenteret.

Enkel kveldsmat, samtale og informasjon om besøktjenesten i prostiet. Arrangementet er gratis og åpen for alle interesserte.

Påmelding/spørsmål/skys:

Diakon Linda Bårdsen tlf. 55 36 22 85/483 02 448.

E-post: linda.bardsen@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15.

E-post: kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Diakon Reidun Laastad Dyvik, tlf. 55 30 81 17.

E-post: reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

VELKOMMEN OGSÅ OM DU IKKE HAR FÅTT MELDT DEG PÅ!

DEN NORSKE KIRKE
Menighetene i Fana prosti

På cruise med S

Hva kan vel passe bedre enn en sjøreise som innledning til Sjømannskirkens 150-årsjubileum?

TEKST OG FOTO: KNUT CORNELIUSSEN

Midt under «Tall Ships Race» kaster MS Gann fortøyningene og stevner ut forbi gamle seilskuter, som viser oss hvordan skipene så ut den gang Sjømannskirken startet opp sin virksomhet.

Anledningen for seilassen er at Sjømannskirken, eller Den norske kirke i utlandet, fyller 150 år. Det som begynte som en tjeneste for norske sjømenn i utlandet, er etter hvert blitt en kirke for alle nordmenn utenfor landets grenser. Ikke så få turister fyller i dag kirkene på kjente turiststeder som Gran Canaria, Solgården i Spania, Hamburg og et utall andre steder rundt på kloden. Og vi er alltid velkommen til en god prat og gode vafler.

I lunt farvann

Nordsjøen ligger blank og innbydende fremfor oss. Knappt en bevegelse kjennes i skipet. Solen skinner og kaster sine sølvstråler over et dypt blått hav. Vi passerer oljeplassformer, som forteller oss at det ikke lenger gjelder at «Vår ære og vår makt, har hvite seil oss brakt». Nå er det oljepengene som gir oss makten, i alle fall for noen år fremover. Vi er på vei til Skottlands oljehovedstad Aberdeen, med en av de nyeste sjømannskirkene i verden. Praktisk plassert helt nede ved havnen, hvor vi blant annet finner mange norske supplybåter.

Bamse står vakt

En busstur gjennom det vakre landskapet bringer oss videre til Edinburgh, hvor den første sjømannskirken ble bygget, etter initiativ fra presten og bergenseren Johan Storjohann - sjømannskirkens far. Nå er kirken blitt kunstscole. Underveis passerer vi den lille byen Montrose, med statuen av den norske skipshunden Bamse, en St. Bernhardshund, som ble maskot for den norske marinen i Storbritannia under krigen. Han var et symbol for det frie kjempende Norge. Nå står han stolt med sin marinelue, og ser for all fremtid ut over havnen i Montrose.

CRUISE-DELTAGERE: Første rekke fra venstre: Anne Mari Iversen, Bibbi Ingebrigtsen, Anne Karin Corneliusen. Bak: Knut Corneliusen, Alf Iversen, Arne Ingebrigtsen og Terje Bjørdal.

DEN FØRSTE SJØMANNSKIRKEN: Den tidligere sjømannskirken i Leith (t.h) i Edinburgh er nå blitt kunstscole.

UNDER: TOWER BRIDGE: Selveste Tower Bridge (under) løftet seg for å slippe sjømannskirken frem.

Hedersplass på Themsen

Ikke alle får oppleve at ærverdige Tower Bridge åpner sine porter, men noen høyt i hierarkiet må ha trukket i noen tråder. Til ære for Sjømannskirken slipper vi inn og får fortøye inntil museumsskipet «Belfast», med Tower som nærmeste nabo. Vi ankommer London 29. juli. Her feires tusenårsjubileet for vår egen Hellig Olav, og vi ser

mange minner om ham rundt i London. En liten pilegrimstur bringer oss blant annet til kirken All Hallows by the Tower, Saint Olave Church og flere andre steder hvor St. Olav blir hedret. Olsok feires i den norske sjømannskirken, hvor vi kan glede oss over sang og historier om Alf Prøysen av Anne Flugstad. Kirken er naturligvis viet St. Olav, og ble åpnet av kronprins Olav i 1927.

Europas største havneby

Jubileumscruiset fortsetter, og godværet følger oss. Ut gjennom Themsen og over den engelske kanal skinner solen og baker alle på soldekket. Rotterdam med sin kjempahavn er neste stopp. Sjømannskirken her har også jubileum, det er hundre år siden den ble bygget på Rotterdams høyeste

jømannskirken

LONDON: «Gann» fortøyd ved HMS «Belfast», en lett krysser som tjenestegjorde under hele 2. verdenskrig og senere under Korea-krigen. Museumsskipet er et sentralt britisk krigsminnesmerke og gjestende skip får ære av en slik fortøyningsplass midt i London by!

ST. OLAVS KIRKE: Fest på sjømannskirken i London (under). Kirken i London møter omkring 25.000 mennesker hvert år.

punkt, en halv meter over havet. Den er Rotterdams største trebygning, og ligger vakkert til i utkanten av en fredelig park. «Kirken i parken» kalles den gjerne. En «harbour»-tur viser oss den enorme havnen, hvor vi passerer mange norske båter med Bergen som hjemmehavn. Rotterdams arkitektur imponerer oss med fantastiske bygninger og bruer. Her kan norske arkitekter og politikere få mange impulser.

Da bombene falt

Vi reiser videre til sjømannskirken i Hamburg. Den var i drift under hele krigen, og hadde stor betydning både for sjømenn og krigsfanger. Les boken «Tukthusfangenes engel» om Hiltgunt Zassenhaus, og bli imponert over hva ett menneske kan utrette. Hamburg ble fullstendig utbombet under krigen. Det største angrepet skjedde den 28. juli 1943, da store brannstormer herjet og over 40.000 sivile ble drept. Også sjømannskirken ble rammet, med den triste følgen at vaktmesteren omkom da han prøvde å redde noe av utstyret. Nå finner vi en moderne og fin kirke på stedet, til glede for sjøfolk, fastboende og turister. ●

MARINEHUNDEN BAMSE: Kjent av tusener av sjømenn under krigen skuer Bamse (t.v.) fortsatt ut over havnen i Montrose.

KIRKEN I SKOGEN: Sjømannskirken (over) er Rotterdams største trehus, og ligger faktisk på den denerlandske havnebyens høyeste punkt – en halv meter over havet!

SJØMANNSKIRKEN

Norsk kirke i utlandet 150 år

Frivillig, men uunnværlig

Alle som har vært innom Søreide kirke, har møtt Even Aarvik. Han står som regel i døren og tar imot. Men de som bare har truffet Even ved døren, kjenner bare en liten del av historien. For Even er med på det meste som skjer i Søreide kirke.

TEKST OG FOTO: HANS JØRGEN MORVIK

– Det har jeg heldigvis ikke regnet på. Men det er jo enkelte som spør om jeg bor her, svarer han når vi spør hvor mye tid han bruker i kirken. Sannsynligvis ligger det et sted mellom 15 og 50 timer i uken, alt etter hva som foregår. Nå må det rett nok sies at en del av disse timene går med til kaffedrikking og gode historier. For Even har lest mye, spesielt historie, og deler gjerne av sin kunnskap.

Mange oppgaver

– Jeg trives her, sier han. – Det er et godt miljø å være i. Som uføretrygdet ønsker jeg

uansett å ha noe å gjøre, og det jeg bidrar med her er meningsfullt. Men jeg ville ikke gjort det hvis ikke jeg trivdes med det.

Even er med på mye. Vi kan regne opp det viktigste: Gudstjenestemedhjelper/klokker. Menighetsrådsmedlem siden 2005. Oppsynsmann for Ungdomslokalet. Fast kaffekoker til kirkekaffe og stort sett alle andre arrangementer. Praktisk medhjelper for kirketjener. Han deltar han på det meste som skjer, og er med i både Diakonaten og Lokalhistorisk Forum.

Stiller alltid opp

Even er en person som alltid stiller opp. Han skal være ganske syk for å stå over en

gudstjeneste eller et annet arrangement. Bortsett fra kirkens ansatte er han nok – med god margin – den som tilbringer mest tid i kirken. Vi pleier å si at ingen er uunnværlige. Men i Søreide kirke er vi ikke så sikre på om dette gjelder Even.

Oppvokst i Ervik

Det var ikke gitt fra starten at Even skulle bli så tett knyttet til Søreide kirke. Even vokste opp i Åsane, nærmere bestemt i Ervik, der nesten hele familien var knyttet til Kalvatræet skole. Både mor, far og Even selv har jobbet der. Rett nok ikke alle samtidig. Men i 2000 flyttet familien hit til Søreide. Evens mor het Søreide før hun giftet

STILLER ALLTID OPP: Vi pleier å si at ingen er uunnværlige. Men i Søreide kirke er vi ikke så sikre på om dette gjelder Even.

Menighetsbladet vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Tidligere har vi møtt ildsjeler i menighetene i Fana, Skjold og Storetveit, denne gangen er stafettpinnen i Søreide. Deretter går den videre til Slettebakken, Bønes og Birkeland.

VELKOMMENTIL KIRKE:
Even står som regel i døren og tar imot når det er guds-
tjeneste.

seg, så her kunne de bygge hus på egen grunn. Even oppdaget først Lokalhistorisk forum. Det ble hans vei inn i kirken. Fra 2001 begynte han å gå fast til gudstjeneste. Og etter hvert som tiden gikk engasjerte han seg mer og mer i arbeidet.

Da kirken holdt stengt

– Er det noe du ser tilbake på med spesiell glede fra disse årene du har vært engasjert i kirken?

– Det var jo ikke bare kjekt det året vi holdt kirken stengt for ombygging (2005-2006) og holdt til på Skranevatnet skole, men samtidig er det noe jeg har veldig gode minner fra. Det var en anstrengende, men

likevel flott tid. Og så var det jo en ekstra stor glede å komme tilbake til kirken etterpå, da det meste var nytt og forbedret. Jubileet i fjor var også en stor opplevelse.

– Er det noen spesielle oppgaver du setter ekstra stor pris på?

– Stort sett alt jeg er med på er kjekt, men jeg setter nok aller størst pris på å få være med som sakramentsmedhjelper ved dåp og nattverd. Men også det å være med å lage i stand for arrangementer, og så se at de som kommer er fornøyde og glade for det arbeid som er gjort.

Du gamla, du fria

Even fyller 50 år på den tyske nasjonaldagen (3. oktober), men ville nok heller hatt fødselsdag 6. juni - for det er den svenske nasjonaldagen. Og her er vi ved et vanskelig punkt. For de eneste søndagene Even ber om permisjon fra Søreide kirke, er de søndagene det holdes svensk gudstjeneste her i byen. Det er heldigvis ikke så ofte.

– Hvor kommer dette med Sverige fra?

– Kanskje kommer det av at jeg så mange svenske filmer som barn, svarer han.

– Dette ledet over i interesse for svensk litteratur, musikk og film som voksen.

– Siden har det vel blitt en slags merkelapp ved meg – som jeg trives ganske greit med. Jo mer folk kommenterer min svenske interesse, jo mer holder jeg på den, sier Even med et stort smil og en rungende latter. ●

«Din musikk er som å se lukt i helvete, men også som å skue like inn i himmelen», sa biskop Alex Johnson i sin tale til Egil Hovland på 50-årsdagen. Han døde 5. februar i fjor, men musikken lever videre.

AV LISE MCKINNON

Det er ikke mulig på bare noen få sider å gi en fullgod beskrivelse av bredden hos et så produktivt og allsidig menneske som Egil Hovland. Her vil det bare bli trukket frem litt fra hans virksomhet fra 1970-tallet og utover, ting som var viktig for ham selv og som kanskje er av spesiell interesse for vanlige kirkegjengere.

Bestillingsverk

Hovlands samarbeid med svenske Britt G. Hallqvist og noe som skjedde mens han var medlem av Liturgikommisjonen er viktig i denne sammenhengen. Den 26. januar 1974, samme dagen som han fikk det triste budskapet om vennen Olav Hillestads død, fikk han et brev fra Sverige, fra Kyrkohandboks-komiteén som gjerne ville ha ham til å komponere Laudamus til familiegudstjenestebuk. Mens han satt i sitt arbeidsværelse med brevet og leste den foreslåtte teksten til de nå så velkjente ordene «måne og sol, vatten og vind», hendte det noe som best kan gjengis med hans egne ord:

«Allerede mens jeg leste de tre versene, skjedde det noe merkelig. På veggen i arbeidsrommet mitt hadde jeg fotos av barnekorene mine i Glemmen kirke. Plutselig var det som om barna fikk vinger og svevde omkring i rommet. Jeg tok faktisk et noteark og holdt det opp i lufta, og det var som om barna ble til toner som dalte ned på notelinjene. Melodien ble til på rekordtid. Først skrev jeg omkvædet: «Herre, vi takker dig, Herre, vi prisar dig, Herre vi sjunger ditt beliga namn». Det tok tyve sekunder. Dernest kom melodien til versene. Hele sangen var ferdig på mellom tre og fire minutter».

Æresdoktor i teologi

Forfatteren, Britt G. Hallqvist, hadde Hovland hørt om tidligere, men det skulle gå enda et par år før han traff henne. Hun var født i 1914, hadde studert nordiske språk, litteraturhistorie, teoretisk filosofi og tysk (men det er ikke korrekt det som står i Wikipedia; at hun hadde doktorgrad i teologi. Hun ble æresdoktor, og det er noe ganske annet!) I årene som «prestfru» med mindre-årige barn begynte hun å oversette barnelit-

teratur, senere også klassisk og moderne dramatik og spesielt mange sangtekster. I 1950 debuterte hun som forfatter med en barnebok, senere ble det også bøker for ungdom og voksne.

I 1960 utga hun «Kyrkoviser för barn» sammen med Anders Frostenson, og var med i arbeidet for ny svensk salmebok. Hun er blitt spesielt rost for sitt gode og «sangbare» språk og for evnen til å nå frem til barn. Det var imidlertid først med «Måne og sol» at hun for alvor kom inn i Egil Hovlands liv. Denne salmen, som er blitt kalt en «kirkeslager», ble opptakten til et mange-årig og fruktbart samarbeid mellom disse to. I vår nye salmebok er det 16 tekster av Hallqvist, 11 av dem med tone av Egil Hovland.

Bergenspatriotisk sidesprang

Men samarbeidet dreiet seg ikke bare om salmer. 1970-tallet ble barns tiår i kirkelig sammenheng; nå var det deres tur til å få en gudstjenesteform som de kunne føle seg hjemme i. Tidligere var det ungdommen det gjaldt. Der hadde Olav Hillestad gjort en stor innsats allerede fra slutten av 1950-tallet, noe han entusiastisk fortsatte med frem til sin død i 1974 (og - for å ta et lite bergenspatriotisk sidesprang - det første norske Ten Sing-koret ble startet i Bergen høsten 1967 av presten Kjell Grønner).

Bibelens fortellinger skulle levendegjøres og presenteres for de yngste kirkegjengerne, og selvsagt skulle barna også delta i fremførelsen. Det resulterte i en rekke bibelspill: nr. 1, med tittelen «Syng, mitt hjerte», handlet om de ti spedalske, nr. 2 het «Mannen i treet». Nr. 10, «Noa går i land», ble uroppført i Glemmen kirke i 1988. Alle hadde tekst av Britt Hallqvist, og i verkfortegnelsen for noen er Arne Brunvoll nevnt som oversetter. Egil Hovland hadde jo lang erfaring med barnekor fra Glemmen kirke, kirken han kalte «mitt musikalske laboratorium».

Et lykketreff

«Her har jeg kunnet prøve meg frem, teste ut mine ideer. Og her hvor jeg har kunnet være sammen med barna, Herlig!» (...) «barna i

Glemmen har vært mine sensorer. Mye er forkastet fordi jeg har merket at de ikke har mot-tatt det», sa han i et intervju. Intervjueren bemerket at musikken vel ikke sto alene, tekstene var også viktige? «Helt åpenbart», var svaret. «Så det var et lykkens treff at jeg fikk kontakt med Britt G. Hallqvist. Hun er pedagog og utrolig flink til å treffe med sine tekster. Hun er konkret».

Men en mann så aktiv og produktiv som Egil Hovland satt selvfølgelig ikke og «sylet» bare med barnegudstjenester og bibelspill. Ordet sentral blir brukt om ham i så mange sammenhenger: Han var ordfører i representantskapet for Tono i 21 år, skrev artikler, var huskomponist på sommerkurs i Sverige (hvor han for første gang møtte Britt Hallqvist), drev sitt eget noteforlag EGHO, deltok i debatter og selvfølgelig fløt «lavastrømmen» av komposisjoner hele tiden.

«Underlødig sviskemusikk»

Egil Hovland hadde, hvor villig han enn hadde vært til å eksperimentere innen den verdslige musikken, ønsket å holde «sin stiren» når det gjaldt kirkemusikk. Gregoriansk sang var en god ting, mens jazz og pop hadde ingen plass i kirken, mente han. Det var derfor naturlig at han var en steil motstander av det som Hillestad stod for og dennes entusiasme for de nye rytmene. Men gradvis ble han nok påvirket av Hillestad ettersom vennskapet mellom dem utviklet seg. Og etter at han i kom inn i Liturgikommisjonen «bakveien», skjedde det noe som gjorde hans venner i Musica Sacra og Kirkesangforbundet virkelig sjokkert. Hovland «hadde begynt å lefle med det mange mente var dekadent og underlødig sviskemusikk».

Åpent brev til departementet

I 1976 skulle Liturgikommisjonen ha en sesjon på Utstein kloster. Før dette møtet hadde 40 prester skrevet et åpent brev til departementet om at når det skulle komme ny salmebok, måtte man sørge for at den også inneholdt et fyldig utvalg av bedehus-sanger og vekkelsessanger. Til dette bemerket Hovland at «en henvendelse fra 40 prester, en kan jo ikke bare sitte stille og si at dette her

takknemlighet

BIOGRAFI: De fleste sitatene i artikkelen er hentet fra Geir Harald Johannessens bok «Egil Hovland. Englene danser på tangentene» (Lunde forlag, 1999). Den er livlig og humoristisk, og anbefales varmt!

bryr vi oss ikke om! Jeg satt jo ikke på egne vegne der i kommisjonen, jeg satt der og skulle lage noe for brukerne, for Kirken. Og da sa jeg til meg sjøl at nå skal du sette deg ned og analysere. Når du er motstander av en ting, hvorfor er du egentlig det? Så tok jeg for meg den sangen som heter «Vi stemmer i en frydesang». Hva er det egentlig for noe i veien med den?»

Arrangerte bedehussang

Sangen var allerede stemt ut av de fleste i kommisjonen, men for å «gjøre bot» mot sitt eget nei, til en sang som ble dømt uverdig til å tas med i en ny salmebok, mer ut fra kategori enn for kvalitet, laget Hovland et arrangement av melodien. Under Kirkedagene i Trondheim året etter klarte hans venner Kvam og Herresthal å få satt den opp som nattverdssalme i Domkirken på en gudstjeneste under møtet. «Det ble jo mildt sagt ikke nådig tatt opp av alle bak kulisserne. Per Frithjof Bonsaksen, for eksempel, domorganisten, ble rasende, vet du». Men Hovland fikk mange positive reaksjoner fra folk i etterkant, og fikk selv et meget godt forhold til bedehussanger etter denne hendelsen. Det var tross alt denne musikken han kjente godt fra barndommen, men hadde kommet i opposisjon til under sin formelle musikerutdannelse

Beundret Åge Samuelsen

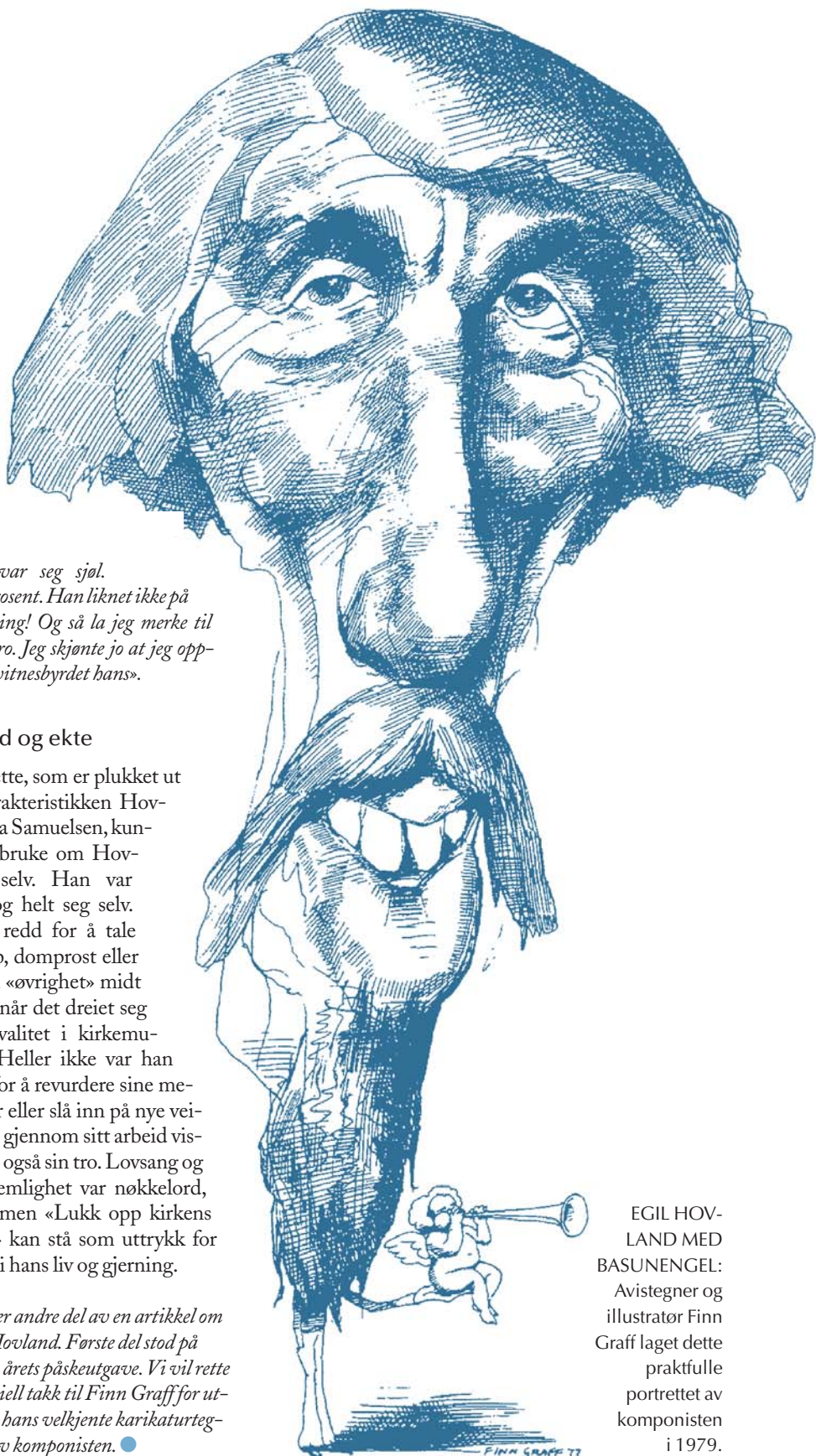
Et av kapitlene i Geir Harald Johannessens Hovland-biografi har overskriften «Herrens jubelgutt», og handler om hvordan Hovland «fant» Åge Samuelsen og ble en stor beundrer, og senere venn, av ham. Det var helt tilfeldig at Hovland kjøpte en kassett med Åge Samuelsen på en bensinstasjon i Fredrikstad og spilte den på vei til et møte i Oslo. «Underveis ble jeg mer og mer betatt av stemmen hans, og spillingen, og sangene og det han pratet innimellom. Jeg opplevde ham som så ekte.

Han var seg sjøl. 100 prosent. Han liknet ikke på noen ting! Og så la jeg merke til hans tro. Jeg skjønnte jo at jeg opplevde vitnesbyrdet hans.

Uredd og ekte

Alt dette, som er plukket ut av karakteristikkene Hovland ga Samuelsen, kunne vi bruke om Hovland selv. Han var ekte og helt seg selv. Aldri redd for å tale biskop, domprost eller annen «øvrighet» midt i mot når det dreiet seg om kvalitet i kirkemusikk. Heller ikke var han redd for å revurdere sine meninger eller slå inn på nye veier. Og gjennom sitt arbeid viste han også sin tro. Lovsang og takknemlighet var nøkkelord, og salmen «Lukk opp kirkens dører» kan stå som uttrykk for målet i hans liv og gjerning.

Dette er andre del av en artikkel om Egil Hovland. Første del stod på trykk i årets påskeutgave. Vi vil rette en spesiell takk til Finn Graff for utlån av hans velkjente karikaturtegning av komponisten. ●

EGIL HOVLAND MED BASUNENGLER: Avistegner og illustratør Finn Graff laget dette praktfulle portrettet av komponisten i 1979.

Solidaritet med menneske på flukt

Den store fellesmarkeringa ved Den blå Steinen 23. august kom i stand for å visa solidaritet med dei undertrykte i Irak og Syria.

Der utset IS-militsen kurdarar, moderate sunnimuslimar, sjiamuslimar, kristne og andre minoritetar for groteske overgrep og masse mord. Representantar frå samtlige av bystyrepertia deltok. Hovedappellane ble haldne av Veman Linevai frå Kurdisk Studentunion i Bergen, Momodou Bandeh frå Bergen Moske og Øystein Skauge frå Den norske kirke/Mellomkirkeleg råd.

- Ei grense er no passert for det vi kan tole. Våre grenser må difor opnast for dei som er jaga frå heim, land og folk. Det vil kyrkja løfte fram, sa Skauge, og viste til at kristne, kurdarar, moderate sunnier, sjiaer og jesidiar vert møtte avretting, halshogging eller deportasjon

Over: Markeringa ved Den blå Steinen laurdag 23. august kom i stand for å visa solidaritet med dei undertrykte i Irak og Syria.

FOTO: ALI WATTI

Til venstre: Lege Ali Watti er kurdar, oppvaksten i Syria og har permanent opphald i Noreg. Til aksjonen fekk han laga eit banner som viser menneske på flukt. Det einaste dei har med seg er minner om eit utbomba hus. – Dei kan ikkje gå tilbake, men vegen dei går på er heller ikkje trygg, seier han. Watti held banneret saman med Arnstein Eide Hetle frå Bergen senter for minoritetsungdom.

FOTO: PRIVAT

av dei fanatiske IS-tilhengjarane.

- Med grotesk vald har dei stått fram frå djupet av eit despoti, fortsatte han, og la til at

som kristne, som kyrkje og som nasjon er tida komen for oss til å handle i møte med dei som gjennom trugsalar og vald vert fordrivne og tvinga til å gje opp

trua, forlate landet sitt, og som får smake terror på kroppen.

- Tru kan flytte fjell. Tru skal vinne på Sinjarfjellet, sa Skauge til den store forsamlinga. ●

Kirkeakademiets høstprogram

Jubileet for 1814 minner om vår kulturelle arv, og utfordrer oss til å velge hva vi vil føre videre til nye generasjoner i Norge.

Høstens program for Bjørgvin kirkeakademi gjør oss blant annet bedre kjent med avdøde diktere som fortsatt bør ha en levende stemme i vår kultur. På alle møtene er det anledning til dialog og drøfting med foredragsholderne.

• **Johan N. Brun: «Jeg fik da Lyst til Vers»** Trønderen Johan Nordahl Brun publiserer gjennom hele livet tekster i bunden form i svært ulike sjangre: både dramatik, leilighetsdikt, salmer og sanger. Teolog og bibliotekar **Rolv Nøtvik Jakobsen**, som har skrevet doktoravhandling om Brun, og vil presentere noen av tekstene i sin historiske sammenheng. Hva kan tekster om alt fra sykdom, selskapsliv, gudster til naturopplevelser lære oss om vår nære

kulturhistorie? Noen av tekstene vil vi også synge sammen. Onsdag 1. okt. kl. 19, Café a Capella i Johanneskirken.

• **En filosofis tanker om tro i vår tid: Gir det mening å tro på Gud i dag? Kan vi ta med oss vår kritiske tanke og vår kunnskap om naturen og samtidig være troende? Er religionens spørsmål og svar en helt sentral dimensjon ved det å være menneske?** Filosof og forfatter **Henrik Syse** er forsker ved Institutt for fredsforskning, og underviser ved Forsvarets Høyskole. Møtet arrangeres i samarbeid med Kulturruken i Olsvik kirke, der 16 bildende kunstnere og kunsthåndverkere stiller ut. Torsdag 23. okt. kl. 19.30 (merk tiden!), Olsvik kirke, Olsvikåsen 109, 5183 Olsvik.

Høstens foredragsholdere på Bergen kirkeakademi: Rolv Nøtvik Jakobsen, Henrik Syse og Erik A. Nielsen.

FOTO: PRIVAT/PRIOR/KØBENHAVNS UNIVERSITET

• **Salmens forvandlinger – en lille dansk salmehistorie.** Teolog og filolog **Erik A. Nielsen** arbeider nå med en dansk salmehistorie i fire bind, og gir oss del i noen høydepunkter. Samarbeid med Bergen kirkeautunnale, Festival for kirkekunst og musikk. Se www.kirkemusikkiberger.no Lørdag 1. nov. kl. 13, Litteraturhuset, Østre Skostredet 5-7.

Bjørgvin kirkeakademi er en selvstendig bevegelse som ble stiftet i samarbeid med Bergen domkirkes menighet, Studentmenigheten og Bymisjonen. Vi vil kirkens kulturansvar på alvor, et forum for fordypning og meningsbrytning, dialog og kommunikasjon mellom kirken og grupper innen kultur og samfunnsliv. Les mer: www.kirkeakademiene.no ●

Arven etter Eidsvoll: En kirke for alle

Takk! Takk for at Anders, Terje og jeg fikk denne flotte opplevelsen. Takk for at verden er gått fremover. Takk for at flere og flere blir inkludert i fellesskapet i kirken.

AV TURID FLOTVE

Anders Willanger, spesialprest Terje Aanerød og undertegnede dro fra Bergen torsdag 10. april, som delegater fra Bjørgvin bispedømme. Fly til Gardermoen, deretter tog til Eidsvoll. Her ble vi tatt vel og godt imot av spesialprest Tor Ivar Torgauten, sammen med flere representanter fra Eidsvoll kirke.

Historiens nærhet

Alle vi utsendinger fra våre elleve bispedømmer ble deretter kjørt rundt i Eidsvoll i en buss. Vi fikk se på gårder og steder, og høre en del av historien om Eidsvoll. Vi kom dessverre ikke inn i Eidsvollbygningen, men vi fikk omvisning rundt på området. En fin tur, der vi følte historiens nærhet. Etterpå ble vi samlet i «badehuset»; et gammelt kursted. Her var det laget til et bord for hvert bispedømme. Vi fra Bjørgvin satt sammen med stortingsrepresentant Øyvind Halleraker fra Høyre.

Et viktig spørsmål

Alle fikk mulighet til å stille et spørsmål til de forskjellige representantene fra Staten, Kirkerådet, Kirkens arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og Stortingets femte visepresident – samt enkelte stortingsrepresentanter. Anders, som er trofast medlem av Kontaktklubben, Storetveit menighets tilbud til utviklingshemmete, stilte følgende spørsmål: «Hvilke grep vil Kirkerådet ta for aktivt å utvikle en gudstjeneste for alle?» Vi fikk et velbegrunnet svar som det vil ta for lang tid å komme inn på her.

Til ettertanke

Dette ble en meget høytidelig stund, med mange gode og sterke historier og spørsmål – som de ulike politikerne eller statsrådene måtte svare på. Jeg tror vi alle fikk noe å tenke på, både som menighet og

STUDERER GRUNNLOVEN: Terje Aanerød (til venstre), Anders Willanger og Turid Flotve deltok på festgudstjenesten i Eidsvoll kirke 10. april. FOTO: BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

PÅ HISTORISK GRUNN: Eidsvollsbygningen, der Riksforsamlingen forfattet Norges grunnlov, var tidligere hovedbygningen på Eidsvoll Verk. Det var også her prins Christian Fredrik ble valgt til Norges konge.

FOTO: KJETIL BJØRNSRUD

som medmennesker. Vi har alle et ansvar for å tilrettelegge, og for ikke å glemme de i vårt samfunn som trenger litt hjelp og ekstra støtte. Det hele ble avsluttet med en festgudstjeneste i Eidsvoll kirke, på dagen 200 år etter at eidsvollsmennene samlet seg til «sin» gudstjeneste.

Plass til alle

Og for en fest! Synd at ikke hele Norge kunne delta – og se og høre sang og preken. Her må jeg trekke frem Tor Ivar Torgauten, primus motor, pådriver og den som har dratt det hele i gang. Han har fått mange til å stille opp, og ingen som lovet å

komme unnlot å gjøre det. På en fantastisk måte får han alle til å føle seg inkludert og tatt på alvor som likeverdige mennesker. Tusen takk!

Likeverd og respekt

For 200 år siden fikk Norge sin uavhengighet, for 50 år siden hadde Martin Luther King en drøm om like rettigheter, respekt og verdighet, for svarte og hvite. Nå har vi vært på seminar og festgudstjeneste for å markere og feire Norges uavhengighet. Budskapet her var å understreke at mennesker med nedsatt funksjonsevne og utviklingshemming har samme rettigheter og blir behandlet med respekt som alle andre mennesker. Kirken blir så absolutt mer og mer inkluderende, men vi har alltid en vei å gå. Vi som deltar i dette arbeidet, vet at mye arbeid gjenstår. Det er fremdeles flere grupper mennesker som ikke er fullt ut godtatt og inkludert med alle rettigheter i Den norske kirke.

Ikke meld deg ut!

Etter årets kirkemøte tar jeg meg den frihet å si til alle medlemmer av Den norske kirke: Ikke meld deg ut av kirken selv om du er uenig med motstandere av likeverd og inkludering! Bli med å kjempe! Kjærligheten er størst av alt; den vinner til slutt. Det er hele budskapet. ●

Omset femti uvanlege salmar

Arve Brunvoll har gitt seg i kast med å omsette dei femti pasjonssalmane av Hallgrímur Pétursson. Salmane er krevjande å arbeide med, og den islandske prestens historie vekker oppsikt den dag i dag.

TEKST OG FOTO: TOR KRISTIANSEN

– Hallgrímurs salmar er lange, ofte mellom 13 og 20 vers. Men eg har stor sans for dei, seier Arve Brunvoll. Salmane utfaldar Jesu lidingshistorie i høve til menneskets konkrete synder, og syng om nåde og at Kristus har bore straffa for at vi skal gå fri.

Oppteken av salmeskatten

– Det er vel ikkje salmar som våre kyrkjelydar vil syngje som heilskap i dag, men eg trur dei kan vere gode meditasjonstekstar, til bruk i einerom eller saman med andre.

Teologen Arve Brunvoll har heile livet vore oppteken av salmeskatten. Sju av hans eigne salmar og 44 han har omsett har fått plass i den nye salmeboka. Det er fleire år sidan han gjekk av som professor ved Norsk Lærarakademi i Bergen. Dermed har han betre tid til å bryne hovudet på salmestrofer.

Frå islandsk til norsk

Det er nokre år sidan han òg fekk spørsmålet om å gjere noko med salmane til Hallgrímur Pétursson. No er han godt i gang, og har alt omsett 30 av dei 50 pasjonssalmane. Brunvoll leitar etter Hallgrímur si røyst i strofe for strofe, og innrømmer at arbeidet er krevjande. Islandsk ligg nær norsk, men har sine kasus og andre ordendingar og ordstillingar. Å forstå meininga eit ord har, er ikkje alltid like lett. Ordet «valdsmann» er til dømes for islendingane ein øvrigheitsperson som har rett til å bruke makt.

Rømde frå Island

– Den originale dikteren skal få kome til orde, også i forma. Tekstane skal ikkje moderniserast. Tida må på eit vis synast i tekstane. Her er ein poesi skriven for Martin Opus sitt strenge regelverk kom.

Hallgrímur Pétursson vart fødd i 1614 og døydd i 1674. Han var son av ein klokkar og vart tidleg foreldrelaus. I unge år rømde han til fastlands-Europa og vart smedlærling.

Frikjøpte fangar

Ein omreisande prest hjelpte han å kome inn på Vor Frue Skule i København. Der fekk han siste skuleåret som oppgave å gi undervisning i kristendom til ei gruppe islendingar som var kjøpt fri frå ni års fangenskap i Algerie. Ein av dei, den gifte kvinna Gudridur Simonardóttir, som var 16 år eldre, hadde han eit forhold til, og ho vart gravid. Pétursson følgde henne og deui andre fangane tilbake til Island. Der fann dei ut at mannen hennar var død.

Slapp pisking

Etter ein lang prosess fekk dei gifte seg med kvarandre, dei slapp pisking, men Hallgrímur måtte betale ei bot. Hallgrímur arbeidde først som fiskar, og vart omsider utnemnd til prest. Også det var uvanleg fordi han ikkje hadde fullført si utdanning i København. Dei 50 pasjonssalmane skreiv han då han var spedalsk. Deira skildring av Jesu liding, som samstundes er ei kristen botsforkynning, er rekna som noko av den beste religiøse diktinga i verda.

Her er første og fjerde verset i eit av dikta Arve Brunvoll har omsett. Det er 28. salmen, som har tittelen «Om Pilatus' ringedom»:

*Pilatus til den slutning kom,
for planen hans fanst ikkje rom.
Eit opprør var hans store skrekk,
den faren ville han få vekkt;
helst finne etter folkets krav,
ei skuld som Jesus dødsdom gav.
Han inga vekt på sanning la,
Men dømde slik som folket bad.*

*I verda lastar mange her
Pilatus for hans vonde ferd,
men elsker djupt og inderleg
å ferdast på den same veg.
Når retten feller dom av frykt,
vert det av stormenn vel omtykt.
For sine feil lyt småfolk svi,
men største skurkane går fri. ●*

Dagsaktuell salme

En av de nye salmene i Norsk salmebok er «Nøden står for våre dører» av Sindre og Gisle Skeie, sønner av presten, forfatteren og salmedikteren Eyvind Skeie.

AV ESTRID HESSELLUND OG SINDRE EIDE

Noen ganger er nøden så aktuell og nærværende at til og med en salmedikter må forandre en av sine tekster. Det skjedde for Sindre Skeie en dag i 2011. Han var med på å planlegge et arrangement som skulle foregå i Johanneskirken, og her var det meningen at en av hans salmer skulle avslutte kvelden.

OMSET PÉTURSSONS PASJONS-SALMAR: – Om eg får utgitt salmane og kven som har interesse av dei, veit eg enno ikkje, seier Arne Brunvoll.

VÅR TID: – Det jeg prøver på, er å treffe en tone som gjør at det kristne budskapet kan klinge inn i menneskelivet her og nå, sa tidligeret Søreideprest Sindre Skeie til menighetsbladene i 2013.
FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Søkte asyl i Johanneskirken

Skeie hadde funnet en passende avslutningssalme, en han selv karakteriserer som en koselig kveldssalme. Men like før arrangementet skulle holdes, søkte 15 asylsøkere tilflukt i kirken. Menighetsrådet bestemte at ingen arrangementer skulle foregå der så lenge de oppholdt seg i kirken. Arrangementet ble flyttet til et annet lokale, og Sindre Skeie opplevde det nå meningsløst å avslutte kvelden med en «koselig» kvelds-

salme. Han fant derfor frem en tidligere tekst, som broren Gisle hadde satt melodi til i 2007, og bearbeidet den.

Endret salmeteksten

Slik kom nå det første verset til å lyde: «*Nøden står ved våre dører, banker på og vil bli sett. Hvem tør åpne opp for Kristus når en selv er trygg og mett?*» Den opprinnelige versjonen av denne salmen var allerede kommet med blant salmene som skulle inn i Norsk salmebok 2013. Skeie henvendte seg til prosjektleder for salmeboken og ba om at salmen nå måtte endres. Heldigvis ble dette godtatt. Den står på nr. 366, og er blitt en av de mange nye diakonale salmer som er på vei inn i menighetssangen.

Vender om på tiggerbegrepet

«*Nøden står for våre dører*» kan synges i

sammenheng med alle fire diakonale søyler: nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Den utfordrer oss: «*Hvem tør åpne opp for Kristus når en selv er trygg og mett?*» Og vi ser oss selv i speilet som presten og levitten som skyndet seg forbi da en stakkars mann ble skamslått. Skeies bønn i vers 2 vender om på tiggerbegrepet: «*Prøv oss en gang til! Å herre, om din nåde tigger vi.*»

Det er vi som har behov for å tigge. Tigge om tilgivelse (kyrie eleison), tigge om hjelp og nåde, tigge om å få troens glød tilbake. Melodien understreker teksten på forunderlig vis. Spill eller syng de første tonene, og du hører klart en ambulanse eller sirene. Og Kyrie eleison-omkvedet blir som et sunget utropstegn etter hvert vers.

Estrid Hessellund og Sindre Eide er forlagskonsulenter i Eide forlag, med Norsk salmebok 2013 som særlig arbeidsområde. ●

Gav ny giv

EIN TRYGG STAD:
Blidt møte med borna på
Lovsanghjemmet.

Møter med NMS' arbeid i Thailand og Laos forsterka unge NMS-aras engasjement for misjon.

TEKST: MARIT MJØLSNESET
FOTO: KRISTIAN OG MARIT MJØLSNESET

Det er fredag morgon. Det kjennes som om sola steiker, sjølv om himmelen er slørlagt av eit tykt, kvitt lag av forureining. Me er i Khlong Toei-slummen i Bangkok, heimstaden til rundt 400.000 menneske.

Vegen til Lovsanghjemmet går gjennom tronge smug dekte av gjørme og søppel, langs breidda av Khlong Toei-elva, og over ei lita gangbru. Me blir møtt av venlege smil på vegen, men også av elendige buforhold og openlys fattigdom. Senteret ligg under ein støyande motorveg, midt i slummens hjarta.

Her fekk me lov til å møte både born som nyttar seg av senteret, og misjonærar som arbeider der.

– Når du høyrer om prosjekta i Noreg, tenkjer ein at det blir gjort eit bra arbeid, men det blir noko heilt anna å sjå det med egne auge. Det gjorde sterkt inntrykk å sjå at born som kjem frå familiar som slit

Fakta: Kyrkjesenteret i Mukdahans

- Visjonen er å sjå kyrkjelydane i distrikta veksa gjennom å utrusta leiarar, som igjen utrustar nye.
- Sidan starten i 2008 har senteret utvikla seg til å vera ein base for leiartrening, både for unge og vaksne.

har ein trygg stad å koma til, meiner Trygve Austeng, ein av dei 14 turdeltakarane.

Heile landet i vasskrig

Eit anna høgdepunkt var å feire thailandsk nyttår med ein kyrkjelyd NMS har vore med å planta i Mukdahan, i nordaust-Thailand. Tradisjonen tru bryt heile landet, unge som gamle, ut i ein ellevill, tre dagar lang, vasskrig. I kyrkja blir det i tillegg feira med gudsteneste. Under lovsongen blanda norsk, thai og engelsk seg til eit herleg samansurium, men alle prisa ein gud.

– Me har mykje å lære frå kristne i Thailand og Laos. Når menneske som risikerar forfølgjing kan vera så brennande i trua, burde me i Noreg tørre å gå litt utanfor komfortsona, meiner Siri Mæland, som blei inspirert til sjølv å vera ein modigare kristen.

Neste stopp var hovudstaden i Laos, Vientiane. Her møtte me ungdommar frå Laos Evangelical Church, som NMS støt-

Fakta: Lovsanghjemmet

- Her får barn frå slumområdet Klong Toey både omsorg, mat og opplæring.
- Det kreves betaling, men beløpet reguleres i forhold til foreldras inntekt.
- Fleire born får dermed i praksis nesten friplass.

tar. Dei kunne fortelje sterke historiar om korleis det er å vera ein kristen i eit land med eit kommunistregime som avgrensar religionsfridomen, og om utfordringar knytt til eit liv i fattigdom.

– Å sjå arbeidet i Bangkok-slummen, der alle er velkomne, uavhengig av religion, fekk meg til å innsjå at misjon ikkje berre tyder evangelisering, men også å hjelpe på andre måtar, fortel Ingvald Mjøltnes.

Gruppetur med meining

– Å vera på tur med så mange flotte folk gav ekstra meining til turen. Ein har mange å dela inntrykk med, og ein får høyre mange ulike tankar og refleksjonar om felles opplevingar, seier reiseleiar Kristian Mjøltneset, som kan avsløre at NMSU Bjørgvin allereie arbeider i kulissene med å prøve å få til ein ny misjonstur. ●

UNDER: Feiring av songkran, eller thailandsk nyttår.

Alpha-kurs i Bangladesh

Ottar Hope var misjonslege utsendt av Santalmisjonen til sykehuset i Brahmanbar fra 1982 til 1992, og har vært i Bangladesh flere ganger enn han kan telle.

TEKST OG FOTO: OLAV VIKSE

For fem år siden, på en av sine reiser, fikk han plutselig en tanke, en ide, en sprø innskyttelse, kall det hva du vil, sier han, om å starte Alpha-kurs for personalet på sykehuset, omtrent 60 personer, for å styrke det åndelige miljøet.

Men ville Alpha-kurs kunne passe i dette miljøet?

Kom til ferdig opplegg

I Arna menighet kjente han to som hadde ivret og drevet Alpha-kurs i flerfoldige år, kunne de brukes? Ville de si ja? Og han kjente et misjonærektepar i Fana som kunne være tolker. Ville de bli med?

– Det gikk relativt på trynet, sier Ottar og ler hjertelig.

Han er en trivelig fyr som ofte sier hva han tenker. Han utdyper ikke. Men vi forstår at ting måtte prøves ut, bearbejdes og justeres. Kari og Svein Inge Myhr snakker norsk og engelsk. Ikke bengali, språket som brukes i Bangladesh og deler av India. Men da de kom til Dhaka, oppdaget de at det faktisk forelå et fullt utviklet og oversatt opplegg til bengali:

– Det lå der og ventet på oss.

Utsendinger fra Alpha-India hadde vært der noen år tidligere for å sette i gang arbeid, uten at det hadde blitt noe av.

– De ville veldig gjerne at vi gjorde oss nytte av opplegget!

Alle som deltar for å bli framtidige ledere får en bok og en dvd for selvstudium.

– Vi sikter mot sentrale personer i menighetene. Kunnskapen skal spre seg som ringer i vannet!

Bhutan-metoden

Sist reise var Svein Inge og Karis tredje. Hver gang utrustet med reiselyst og visjoner. Pluss gaver fra lokale sponsorer til materiell og mat på møtene. For mat er viktig for fattige kristne når de skal være hjemmefra for å gå på kurs. Jeg snakker med tre engasjerte mennesker, og skriver så fort jeg makter. Men spesielt Svein Inge løper fra meg med et velsmurt snakketøy det er få forunt å matche. Ottar kan også snakke fort. Og underfundig. Som når han snakker om Bhutan-metoden. Et internuttrykk i misjonen om bønn koblet med spark. Hver gang en motor eller annet teknisk fant på å stoppe, med milevis til verksted, fantes det ingen annen metode som virket; enn å be og sparke. Hardt!

Vil tilbake

Om det er bønnene eller sparkene som har gjort susen, så er det et faktum at Alpha vokser i Bangladesh. Spesielt i Dhaka, en by seks sju timer fra menigheten i Gulni. Der gikk åtte menigheter av forskjellige konfesjoner sammen om et kurs arrangert av lokale kontakter, og med Svein Inge og Kari som kursholdere. Begge sitter i hver sin stol og stråler når de forteller.

– Dette er definitivt ikke siste reise vi snakker om. Det har spredd seg og vokst mye raskere enn jeg tenkte, sier Ottar.

To verdener

Mange av arrangementene bringer dem i kontakt med menneskeskjebner. Om kvinner som forteller om overgrep. Om utstøtelse dersom de konverterer til kristendommen. Men også om undring over at de kristne ikke utstyres nyfødte med amuletter, og ikke dynker nyfødte med vievann fra den lokale trollmannen. Hvorfor er de kristnes baby frisk, mens våre barn med amuletter er syke? Ikke å undre seg over at det trengs misjonsleger. Men Ottar vil noe mer enn friske barn. Han vil helse for hele mennesket. Ånd, sjel og legeme. For livet er mer. ●

RIKE PENSJONISTÅR: Svein Inge Myhr (t.h.) kunne ikke tenke seg en bedre måte å tilbringe pensjonstiden på en å bli brukt av Herren i et spennende land langt borte. Han har penger, han har tid, han har helse, han har Kari som ønsker det samme. Ottar Hope (t.v.) på sin side har allerede i mange år levd og åndet for sykehuset «sitt» i Bangladesh.

Gleden for slett ingen ting

«Ode» betyr høystemt lyrisk dikt, ifølge fremmedordboken. Jeg kjenner ikke mange oder til gleden, bare siste sats av Beethovens niende symfoni. «An die Freude», synger koret. Enten holder du deg for ørene eller du lar deg drukne i frydefull vellyd.

AV ELISABETH FOUGNER

Det er ufattelig at musikken er skrevet av en døv og kanskje ensom mann, eller kanskje nettopp derfor. Før var det å glede seg til noe, viktigere enn selve det en gikk og ventet på. Julaften, togreisen, sangtimene, en ny kjole og mye annet. Fryd kanskje, men ingen ode.

«Var jeg et tre, hadde jeg stille gleder. De ville komme til meg fra fjerne steder bare, jeg lot det skje», skriver Øverland. Gleden blir stillere med årene. Det aller første fuglekvitteret om våren. Den første hestehoven. Et vennlig smil og et varmt håndtrykk. Et håndskrevet brev med takk for hilsen.

Hva gjør vi så med alle disse gledene? Noen kan vi fortelle om. Noen ganske få kan vi gjemme inn i oss som en skatt som bare vi selv vet om. Den er til å ta frem når noe blir uoverkommelig vanskelig. Du tar den frem og holder den forsiktig, og når du kan puste rolig setter du den forsiktig på plass til neste gang du får bruk for den.

Andre gleder er annerledes. «Skår i gleden»

SKRIVEKURS I SLETTEBAKKEN: I Slettebakken menighet har det vært flere kurs i skrivekunst for eldre ved lektor Odd Sætre. I mai 2014 var en av oppgavene «Ode til gleden». Teksten vi trykker denne gangen er skrevet av Elisabeth Fougner (80).

sier vi. Mennesker er langt fra fullkomne. En selv ikke minst. Det er en kunst ikke å la skårene i gleden komme i sentrum. Mange skår lar seg lime, og når en dør lukkes, åpnes det kanskje en ny dør - selv om alderen din kanskje ikke åpner opp for så mye nytt.

Da har en minnene. Ikke la dem ta så stor plass at du ikke tenker nye tanker og stiller spørsmål hvor du kanskje blir overrasket over svarene. Lever du lenge, har du mange å savne. Det er farlig å ikke savne noen eller noe. Tomhet er lammende. Evnen til å elske holder oss i live. Georg Bernanos skriver om det i Landsbyprestens dagbok; en bok en kan lese mange ganger og forstå mere av det som står der.

Gleden. En grå regnværsdag gikk en far med to barn bak meg på veien. Jeg gikk ut mot fortauskanten for å slippe dem forbi. «Koffor går du så seint» sa den lille jenta «Fordi jeg er gammel» sa jeg. Så kjente jeg at den lille jenta tok meg i hånden og sa: «Eg skal følge deg heim». Jeg stoppet, og faren til barna som tydeligvis ikke forstod, sendte meg et vennlig smil og overtok en sort liten hånd og gikk inn av døren til leiligheten sin. Det varmet, en glede. Dagen etter var det sol og klar himmel.

I en sang hvor jeg bare husker den siste strofen, lyder det: «Gleden for slett ingen ting». Godt vær er ikke ingenting i Bergen. ●

Kulturtipset: Musikk fra den andre siden

Det første jeg legger merke til på Jenny Hval og Susannas nye felles-utgivelse, «Meshes of Voice», er det spesielle coveret; et grafisk blad fra Arne Bendik Sjur som viser et fugleskjelett som ser ut som det trosser mangelen på kjøtt på beina for en siste flygetur - inn i evigheten.

Jeg får assosiasjoner til slike utstoppede og utstilte dyr du kan finne på gamle museer, der preparanten liksom har gitt de et uttrykk som etterligner noe levende. Døde fugler flyr, en utstoppet tiger snerrer mot deg, en gorilla slår seg på det sagflisfylte brystet.

Platen er et opptak fra Henie Onstad Kunstsenter, der verket hadde urpremiere under Ladyfest på kvinnedagen 8. mars 2009. Med på konserten var også Bladedvokalist Anita Kaasbøll og Jo Berger Myhre (bass).

– Mytiske skapninger var en stor inspirasjon, sier Jenny Hval, som skrev verket sammen med Susanna.

– Vi var innom både Medusa, Athena og Harpy (en kombinasjon av en kvinne og en fugl) som eksempler på mytologiens beskrivelser av kvinner som det stygge, det guddommelige og det grusomme, legger Susanna til.

De to fant også inspirasjon i ekteparet Maya Deren og Alexander Hammids surrealistiske og drømmende film «Meshes of the Afternoon» (1943), spesielt den kappeklede skikkelsen med et speil som ansikt. Så er det også drømmeaktige sekvenser som møter oss, like fra åpningsstykket Droplets langsomt repeterende lydbilde, og frem til vi helt til slutt får vite hva «The Black Lake Took». De tre stemmene står godt til hverandre; noen ganger er det rett og slett som de fletter seg sammen i et felles uttrykk (hør Black Lake), andre ganger mer som call and response - der de legger ulike effekter på stemmene. Og så er det de partiene der stemmene flyter utover i tykke strøk, omtrent som om de brukes til å gi røst til det som ikke kan uttrykkes med ord og tekst.

Nå skal jeg være den første til å innrømme at jeg ikke klarer å hente så mye mening ut av cd-ens medfølgende teksthefte. Ordene er, som musikken, preget av drømmer, og brokker av teksten fra en låt dukker gjerne opp igjen i en annen, halvt husket, halvt glemt. Men vakkert er det, med uimotståelig poetiske linjer som «I'm a house of bones, skin stretched over the walls», «this is a thirst that resembles me» og «dawning beauty is dazzling me».

Så hvordan står denne platen seg sammenlignet med de to artistenes selvstendige verker? For Jenny Hvals del

finner jeg mer spenst i fjorårets «Innocence is Kinky», men så er det også en svært annerledes plate; mer fra denne verden. For Meshes of Voice er definitivt musikk hentet over fra «den andre siden», enten du kaller det død, drøm eller det stedet de to møtes: Drift.

Slik sett ligger den nok tettere på Susannas eget lydunivers, som gjennom årene har beveget seg fra gripende og dypt personlige tolkninger av andres låter (hør hennes versjoner av blant andre Dolly Partons «Jolene», Leonard Cohens «Hallelujah» og Joy Divisions «Love Will Tear Us Apart» og «These Days») til et stadig mer

abstrakt uttrykk. Fjorårets «The Forester» var i så måte et mørkt og lengtende høydepunkt. «Meshes of Voice» er ikke langt unna. ●

Magne Fonn Hafskor

Min sorg

Min sorg er en svart fugl
fredløst på flukt
under vinterlig øde himler.
Men stundom -
når fuglen stiger høgt nok -
skinner vingene gyllent
i skjær av en sol
som er under horisonten.

Hans Borli

Menighetene i Fana prosti
inviterer til

Sorgseminar

lørdag 18. okt. 2014 kl 10.30-14.00

Storetveit menighetshus, Kirkeveien 27

Menighetene i Fana prosti
inviterer etterlatte til et seminar
om sorg

Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet. Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet.

Program

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte
(sorggrupper, sjelsorgsamtaler)

Påmelding eller spørsmål

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Tlf.: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Diakon Reidun Laastad Dyvik
Tlf.: 55 30 81 17
reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

Diakon Linda Bårdsen
Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
linda.bardsen@bergen.kirken.no

Velkommen - også om du ikke har
fått meldt deg på

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger flere frivillige medarbeidere i Bergen. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig, og samtidig oppleve personlig utvikling? Kirkens SOS er Norges største døgnåpne krisetjeneste på telefon og internett. Du får god opplæring og oppfølging underveis. **Innføringskurs starter i Bergen 29. september.**

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin. Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654
Epost: bjorgvin@kirkens-sos.no • Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Hvem-hva-hvor i Storetveit menighet

Storetveit kirke

Kirkeveien 27, 5072 Bergen
telefon 55 30 81 11
storetveit.menighet@bergen.kirken.no
Kontoret er ikke betjent alle dager

Sogneprest Bjarte Holme

telefon 55 30 81 12
mobil 979 59 143
bjarte.holme@bergen.kirken.no

Sogneprest Gunn Kongsvik

telefon 55 30 81 03
gunn.kongsvik@bergen.kirken.no

Kapellan Gunn Frøydís Unneland

telefon 55 30 81 06
gunn.f.unneland@bergen.kirken.no

Adm. leder Karin B. Grodås

telefon 55 30 81 11
karin.grodaas@bergen.kirken.no
Kontordager: Man, ons og tors.

Kateket Bodil Dyrøy Bredholt

telefon 55 30 81 18
bodil.bredholt@bergen.kirken.no

Organist Ruth Bakke Haug

tirsdag - fredag kl 13.00 -16.00
telefon 45 85 17 50
e-post: ..... rubhaug@gmail.com

Kirketjener Geir Møller

telefon 454 76 996
geir.moller@bergen.kirken.no

Frivillighetskoordinator Kari Bakke

telefon 55 30 81 15
kari.bakke@bergen.kirken.no

Soknediakon Reidun Laastad Dyvik

telefon 55 30 81 17
reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

Helgekirketjener Per-Atle Holsen

telefon 55 28 17 10

Storetveit menighetsråd

Leder: Agnethe Mohn
Telefon 948 59 503
e-post ..... agmohn@gmail.com

Bibelgruppetjenesten

Sosialt samvær og samtale om tro.

Kontaktperson: Bjarte Holme

Telefon 55 30 81 12

Storetveit menighetsbarnehage

Kirkeveien 27
telefon 55 28 24 28

Kontaktklubben

Møtes hver 2. tors i men. huset.
Diakon Reidun Laastad Dyvik
telefon 55 30 81 17
reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

Kjøring

Guri Westfal-Larsen 995 66 017

1. Fjøsanger NSF

Njål Farestveit 55 10 51 13/997 15 116

Diakoniutvalget

telefon 55 30 81 17
Bankgiro 9524.05.03493

Aktiv Fritid for pensjonister

Annenhver tirsdag kl. 11.30-13.30
telefon 55 30 81 17

Klubben

Thomas Jebesen, 930 63 566
thomas.vallestad.jebesen@gmail.com

Storetveit Barnegospel

Øvelse nå hver mandag kl. 18-19 i men.huset. Maria Paulsen, 962 03 438
maria.paulsen22@gmail.com

AGAPE Gospelkor

Øver tirsdag i kirkeN kl.19-20.30
Kontakt: Gjertrud Coutinho
Nettside: .....www.agapegospel.no

Besøktjeneste

For den som ønsker besøk eller å bli besøkt. Sorggruppe ved skilsmisse/dødsfall. Kontaktperson for alle disse fellesaktiviteter: Diakonen.
Telefon 55 30 81 17

Givertjenesten:

Bankgiro 9524.05.03493

Bestilling av dåp, visler, gravferd:

Kontakt kirketorget
telefon 55 59 32 10
kirketorget@bergen.kirken.no

Vi takker og ber

Uke 39: - Vi takker for alle frivillige og ansatte medarbeidere i vår kirke. - Vi ber for biskop i Bjørgvin, for prosten i Fana og Bergen kirkelige fellesråd.

Uke 40: - Vi takker for kirkens kulturarbeid og for muligheten til å samles om interessante emner. - Vi ber for arbeidet med et rikt og variert kulturtilbud i vår menighet

Uke 41: - Vi takker for at det er mulig å ta en pause i arbeidet. - Vi takker for alle som har mulighet til å ha høstferie. - Vi ber for høstferien, at den blir brukt til å samle nye krefter, og gir gode opplevelser. - Vi ber også for alle dem som ikke kan ta høstferie. - Vi ber for dem som er avhengig av hjelp og for alle ensomme.

Uke 42. - Vi takker for diakoniutvalget og det arbeidet de gjør. - Vi ber for det diakonale arbeidet og for alt omsorgsarbeid i vår menighet og vårt samfunn.

Uke 43. - Vi takker for dåpsbarna, for menighetens dåpsopplæring ved kateket og trosopplæringsutvalg. - Vi ber for foreldre og familier, for oppdragelse og påvirkning som de gir barna. - Vi ber også for babysang, knøttesang, barnegospelkoret, Mellomtveit, speidere, og andre grupper for barna i menigheten vår.

Uke 44: - Vi takker for arbeid og skole, for hjelpende hender. - Vi ber for dem som er syke og for familie og pårørende. - Vi ber for hyggetreffene i Storetveit menighet, for dem som stiller i stand og for dem som kommer.

Uke 45: - Vi takker for menighetsrådet. - Vi ber om Guds velsignelse over rådsmedlemmenes arbeid. - Vi takker for sorg- grupper og for fellesskap også i sorgens tider. - Vi ber for de som har mistet noen av sine nærmeste. - Vi ber om trøst og hjelp til å leve med sorg.

Uke 46: - Vi takker for fred i vårt land. - Vi takker for demokrati. - Vi ber for dem som er forfulgt enten på grunn av sin tro eller for på grunn av sin politiske oppfatning. - Vi ber for alle demokratibevegelser.

Uke 47: - Vi takker for menighetsutviklingsarbeidet. - Vi ber for alle som har en oppgave i menigheten, og om at alle som søker menighetens fellesskap finner at der er rom for dem.

Uke 48: - Vi takker for alle medarbeidere i menigheten, både de lønnede og de ulønnede. - Vi takker for det arbeidet de gjør og for det de får bety for mange mennesker. - Vi ber for de medarbeiderne vi har, og - Vi ber om at flere må finne en plass der deres evner og krefter kan få utfolde seg til gagn og glede for den enkelte og for fellesskapet i menigheten.

Lys i høstmørket: Vokalgruppen YR

I forbindelse med Kulturdagene i Fana/Ytrebygda inviterer vi til konsert med Vokalgruppen YR, en a cappella gruppe med et variert repertoar.

Fire stemmer, én opplevelse:

- Wolfgang Schmid - bass
- Rolf J Stewart - tenor
- Felicity Burbridge Rinde - mezzosopran / alt
- Eva M Stewart - sopran

På konserten blir det vokal kammermusikk med utgangspunkt i klassisk kirkemusikk fra ulike tidsperioder, inkludert verk av Schütz, Purcell, Palestrina og Dowland.

Storetveit kirke, 27. okt kl 19.30
Billettpris: kr 100.-
Barn under 12 gratis

Denne plassen kan bli din!

Kontakt: kje-wi@online.no

Bjergvin
BEGRAVELSESBYRÅ

Eilif Andersen
DØGNVAKT: 55 20 23 00
Natlandsveien 8, Landås

Haveland Markise AS
MARKISER • PERSIENNER • INTERIOR
ALT I SOLAVSKJERMING

www.havelandmarkise.no

Tlf **55 59 08 19**

ODFJELL

N-5826 Bergen

BERGEN FYSIOTERAPIKLINIKK
FYSIOTERAPIVAKTEN

Fysioterapeut Åse Birkhaug

Valkendorfsgt. 9 (Berstadiuset), 5012 Bergen
Tlf. 55 56 08 20 - 906 97 379
firmapost@fysioterapivakten.no

www.fysioterapivakten.no

mester hagen Hageland

Juvik / Askøy

5300 Kleppesta
Tlf. 56152929
askoy@mesterhagen.no

Fantoft Hagesenter

5072 Bergen
Tlf. 55918030
fantoft@mesterhagen.no

**BER
GER
SEN**

BERGERSEN FLIS

GÅRDEN SENTER

Storetveitveien 81

Tlf: 55 28 01 00

www.bergersenflis.no

TINE Meieriet Vest

REMA 1000

bare lave priser

WERGELAND

Fageråsveien 2 - tlf. 55 36 01 25

Minde Trelast

GULVSPESIALISTEN

Minde Allé 19 a - N-5073 Bergen
Tlf. 55 29 88 98 - Fax. 55 20 12 80

BARA
EIENDOM

WESTFAL-LARSEN & CO. A/S
SHIPOWNERS

B. Fondenes A/S

Aut. Rørleggerfirma

Fantoftneset 1, 5072 Bergen
P.B 35 Fantoft, 5899 Bergen

telefon: 55 31 18 00
telefaks: 55 31 18 01
mobil: 951 20 640

Høytykk-/stake-/TV-bil

ÅGE J.

Monsen A/S
AUT. EL. INSTALLATØR

**Vi utfører alt innen
rehabilitering og
nymontering av
elektriske anlegg**

Edv. Griegsvei 3b
5059 Bergen

Tlf: 55 29 39 40/42
Mobil: 932 16 491 / 474 59 926

*Ti kan hjelpe til med rådgivning/
tilrettelegging ved begravelser/bisettelser*

RAGNHILD THORSHEIM KRISTING
GRAVFERDSHJELPEN A/S

Hagerupsvei 32X, 5093 BERGEN

Hele døgnet
Tlf. 55 27 28 29

ELEKTRIKEREN PÅ MINDE

Data Elektriske

REGISTRERT EL-INSTALLATØR - ANNO 1957

Storetveitveien 20 - 5067 Bergen - Tlf. 55 36 14 30 - Fax 55 36 14 35 - Vakttilf. 916 61 430

LEVERANSER MED **STØRST MULIG** NYTTEVERDI

Spesielle gudstjenester i oktober og november

Der er et ønske om å ha noen gudstjenester som er noe mer spesielle enn de andre også denne høsten.

Her er en del eksempler på spesielle gudstjenester i tiden som kommer. NB! Legg merke til klokkeslettene!

• **19. oktober kl. 18.00:** Jazzgudstjeneste hvor jazztrioen Tertz og koret Agape blir med.

• **26. oktober kl. 19.00:** Temagudstjeneste hvor det blir satt fokus hvordan vi kan gjøre hverdagen vår grønnere med lyst og glede - være med å gi oss og hverandre tro på og håp om at vi kan bidra og komme på rett og godt spor i forhold til miljøet.

Tenk globalt – handle lokalt heter det. Hva betyr det? Vi får besøk av Lars Ove Kvalbein, utdannet prest, som bla. kaller seg forandringsagent og tror sterkt på at vi alle kan gjøre noe, og det i tillegg med lyst og glede. Han har bla. sammen med andre på Landås satt i gang en aksjon som heter «Bærekraftig liv» som fanger større og større interesse.

• **Søndag 2. november kl. 17.00:** Minnegudstjeneste. Det er allehelgensdag – en dag hvor vi minnes i sorg og savn. Det er en gudstjeneste med lystenning, musikk og ord til trøst og håp.

• **Søndag 23. november kl. 19.00:** Tema-gudstjeneste hvor det blir satt fokus om det finnes tilgivelse for alt. En kjent teolog som det hadde stått mye strid om fikk spørsmålet ikke lenge før han døde om der var noe han angret på i livet og ville ha gjort annerledes. Han svarte: «Jeg angret på ingenting. For alt er tilgitt.» Vi spør: Er det mulig å kunne si?

Velkommen til gudstjeneste i Storetveit kirke hver søndag! ●

Ni dager i fjellheimen

I sommer var ungdomsklubben i Storetveit på ni dagers fottur i Stølsheimen og Vossefjellene.

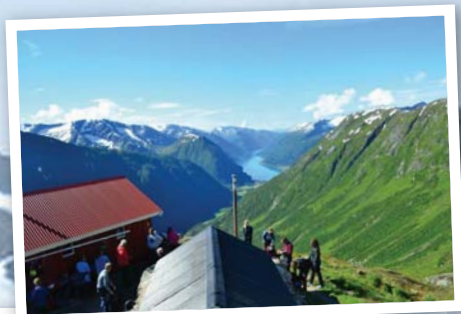
11 grupper gikk hver for seg, så møttes vi til fellesleir på Taulen camping de to siste dagene. I fjellet lå det fremdeles mye snø, men alle kom seg frem til målet, selv om det ble en våtere opplevelse for mange.

Heldigvis var det fint vær og lite nedbør. På fellesleiren var det volleyball-

turnering og gudstjeneste, sammen med andre aktiviteter. Totalt var det i 80 stykker med på fotturen.

Samtidig som resten av klubben var på fottur hadde lederkurset sin første av to breuker på Flatbrehytten i Fjærland. Her lærte lederkursdeltagerne vandring på bre og fikk utfordret seg selv på store bresprekker og redning på isbre.

Mellom de to breturene møttes hele lederkurset til grilling og gudstjeneste før siste gruppe startet sin tur. De siste dagene ble tilbragt nede i Fjærland med volleyball og god frokost før de nye lederne i klubben ble gratulert med å ha gjennomført lederkurset i kirken i Fjærland. ●

Menighetskalender

døpte

Oliver Kolbeinsen Knudsen
Love Elias Rasmussen Olsson
Philip Audestad Landa
Pernille Singdahlsen Rønningen
Isabel Agathe Vergara Lie
Lars Filip Vergara Lie
Vetle Kleppe Thowsen
Hermine Remøy Lambach
Oskar Irgens Kvinge
Maximillian Rognaldsen Lexau
Carl Tidemann Seim
Lukas Haugstad
Mathea Eileen Herland
Sundland
Frida Frette
Jon Alexander Moderes Odfjell
Pernille Leeworthy Søderstrøm
Ella Pedersen Konglevoll
Theodor Yndestad Eilertsen
Daniella Sophie Paulsen
Louis Eiken Kvassheim
Didrik Seljelid Ludviksen
Ingrid Austrheim Molvik
Erle Hella Thorkildsen
Astrid Stendal Michelsen
Leander Bruvik Leganger
Magnus Olai Smørholm
Ulveseth
Olai Ottosen
Anniken Iversen Neset
Vilja Bø Austnes
Fride Elen Larsen
Karstein Kolle
Helmine Michelsen
Louise Black Ndiaye
Patrick Yver Soulere
Sophia Taklo
Sebastian Falk Lundberg
Berntzen
Brage Ask Soldal
Mia Sofie Andersen

vielser

Iselin Korten og
Francisco Dario Aguilera
Susanne Moe og
Truls Vallestad
Linn Ellingsen og
Geir Knutsen
Gerd Signe Olsgård og
Ryan Phillip Batten
Marte Vilkenen og
Andreas Brøvig
Jane Østgård og
Steffen Håvardstun
Martine Andersen og
Victor Andre Dyb
Tatiani Tzeferakou og
Hallvard Uglane
Anne-Birthe Nyhammer og
Chriss Bjørøy
Silje Brunstad og
Rune Løvold

Benedicte Wold og
Kjetil Herfjord
Maren Sofie Algerøy og
Eivind Samset
Ingrid Høvik og
Jørgen Larsen
Ann Helene Vatnelid og
Erik Aasmul
Lill-Karin Henriksen og
Gino Morales Chacon
Monica Rena Nøstdal og
Stian Engum
Silje Ness og
Arild Kristoffersen
Sunniva Toft og
Martin Dahls
Anita Heier og
Robin Sandal
Catharina Wolff og
Andreas Erling Henriksen
Kjersti Haus og
Lulzim Bilali
Lise-Charlotte Hetland og
Chris Renè Thomsen
Cherin Myrdal og
Frode Vervik
Christine Hatlebrekke og
Øystein Sivertsen
Martine Hansen og
Eirik Ramstad
Natalie Tøkje og
Andreas Halstensen
Silje Glesnes og
Endre Børsheim
Anette Hansen og
Petter Klausen

begravelser

Kari Reidun Humlen Walle
Ove Jacobsen
Mary Johanne Samuelsen
Kjell Falck
Arne Storjohann
Gunvor Cook Bolstad
Evy Kristina Rønnevig
Steffen Kvåle
Olau Arianson
Dagny Moe
Jon Tronstad
Peter B Namtvedt
Elsa Aarseth
Harald Amundstad
Gulborg Elvira Berge
Norma Lien
Erik Arnt Foss
Signe Marie Røsborg Andersen
Milly Ruth Graue

gudstjenester

Gudstjenester, Storetveit

28. september kl 11.00
16. søndag i treenighetstiden.
Høymesse v/s.pr. G. Kongsvik.
Nattverd. Offer til menighetsarb.

5. oktober kl 11.00

17. søndag i treenighetstiden.
Høymesse v/s.pr. B. Holme.
Nattverd. Offer til menighetsarbeidet. Kirkekaffe.

12. oktober kl 11.00

17. søndag i treenighetstiden.
Høymesse i samarbeid med
Slettebakken menighet v/S.pr. J.
Johnsen. Dåp. Offer til Kirkelig
ressurssenter for mishandlede
kvinner. Kirkekaffe. Kirkeskyss.

19. oktober kl 11.00

18. søndag i treenighetstiden.
Høymesse v/s.pr. B. Holme.
Dåp. Offer til TV-aksjonen.
Kirkekaffe.

19. oktober kl 18.00

Jazzmesse v/s.pr. B.Holme. Terz
og Agape. Tema: Sorgen og gleden
de vandrer til hope. Om sårbarhetens
allemannsland. Offer
til menighetens ungdomsarbeid.

26. oktober kl 19.00

Bots- og bededag. Temagudstjeneste
v/kap. G-F. Unneland
Tema: Om forvalteransvaret.
Tenk globalt, handle lokalt
v/Lars Ove Kvalbein. Sola Fide.
Offer til menighetsarbeidet. Kirkekaffe
med samtale.

2. november kl 11.00

Allehelgensdag. Familiegudstjeneste
v/kap.G-F.Unneland.
4-årsbok. Barnespel. Dåp.
Offer til Bergen søndagsskolekrets.
Smørelunch.

2. november kl 17.00

Minnegudstjeneste v/kap.G-F.
Unneland og diakon Reidun
Laastad Dyvik. Kirkeskyss.

9. november kl 11.00

22. søndag i treenighetstiden
Høymesse v/kap. G-F. Unneland.
Nattverd. Offer til Kristen
Idrettskontakt (KRIK). Kirkekaffe.

16. november kl 11.00

23. søndag i treenighetstiden
Høymesse v/s.pr. G. Kongsvik
Nattverd. Dåp. Offer til menighetsarbeidet.
Kirkekaffe.

Kirkeskyss ut 2014

12/10: Berit Ljone, 911 869 85
2/11: Knut Rosenlund,
55 28 47 12-906 964 74
7/12 Guri Westfal – Larsen,
55 31 99 93-995 660 17
28/12. Bjørn Kongsvik,
970 701 38

Kveldstoner i Åpen Kirke

Onsdager kl.19:00:
Ruth Bakke Haug, orgel: 1. okt.
Carsten Dyngeland, orgel,
Barbro Husdal, sang: 24. sept.,
8. okt., 15. okt., 22. okt., 29.
okt. 5. nov., 12. nov., 19. nov.
Kveldsmat i menighetshuset
etterpå.

Gudstjenester, Bønes

28. september kl 11.00

16. søndag i treenighetstiden.
Familiegudstjeneste v/ kapellan
Gunn-Frøydys Unneland. Offer,
dåp, kirkekaffe. Kirkeskyss.

5. oktober kl 11.00

17. søndag i treenighetstiden.
Gudstjeneste v/ sokneprest
Gunn Kongsvik. Offer, nattverd,
kirkekaffe.

12. oktober kl 11.00

17. søndag i treenighetstiden.
Gudstjeneste v/ sokneprest
Bjarte Holme. Offer, dåp, kirkekaffe.

19. oktober kl 11.00

18. søndag i treenighetstiden.
Familiegudstjeneste v/ sokneprest
Gunn Kongsvik. Offer,
dåp, kirkekaffe. Kirkeskyss.

26. oktober kl 11.00

Bots- og bededag.
Gudstjeneste v/ sokneprest Jo-
runn Johnsen. Offer, nattverd,
kirkekaffe, søndagsskole.

2. november kl 11.00

Allehelgensdag. Gudstjeneste
v/ sokneprest Gunn Kongsvik
Offer, nattverd, kirkekaffe, søn-
dagsskole. Kirkeskyss.

9. november kl 11.00

22. søndag i treenighetstiden
Familiegudstjeneste v/ sokneprest
Gunn Kongsvik. Offer,
dåp, kirkekaffe.

16. november kl 11.00

23. søndag i treenighetstiden
Gudstjeneste v/ sokneprest
Bjarte Holme. Offer, nattverd,
dåp, kirkekaffe, søndagsskole

Søndag 23. november kl. 1100

Domssøndag /Kristi kongedag
Familiegudstjeneste v/ kapellan
Gunn-Frøydys Unneland. Offer,
dåp, nattverd, kirkekaffe.